

XXIII-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

PSICHOLOGIJA ŠIANDIEN: tarp stabilumo ir kaitos

2026 m. gegužės 15 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
23rd Conference of Junior Researchers in Psychology
**PSYCHOLOGY TODAY:
BETWEEN STABILITY AND CHANGE**

MAY 15, 2026

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Agnė Grigaitė

Nariai | Members: Livija Žiemienė,
Jurgita Tilingaitė, Fadzai Munyuki,
Lauryna Vilutytė, Paulina Smolskaitė,
Ugnius Binkauskas, Sandra Bagdonaitė-
Jankauskienė, Adelė Petravičiūtė.

Studentai | Students:

Brigita Mikulstykė, Bernardas Liukaitis.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Justas Stabrauskas, Gabija Kasilovskytė.

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkas | Chair: Doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, dr. Austėja
Dumarkaitė, dr. Arūnas Žiedelis, prof. dr. Ilona
Laurinaitytė, dr. Viktorija Azuma, doc. dr. Greta
Kaluževičiūtė, dr. Gabrielė Skabeikytė-Norkienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

Go Vilnius

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2026>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2026 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

KALĖJIMŲ DARBUOTOJŲ SĄLYTIS SU KALINAMŲ ASMENŲ SAVIŽUDIŠKU ELGESIU IR PSICHIKOS SVEIKATOS RODIKLIAI

Aistė Labanauskaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas: Darbas įkalinimo įstaigoje padidina riziką susidurti su kito asmens savižudišku elgesiu – savęs žalojimu, bandymu nusižudyti bei savižudybe. Susidūrimas su smurtu darbo vietoje yra susijęs su potrauminio streso sutrikimo, depresijos, nerimo ir miego sutrikimų simptomais, padidėjusia rizika savižudybei (Lerman, 2022). Nepaisant potencialiai traumuojančios patirties, įkalinimo įstaigų darbuotojai privalo atlikti savo pareigas – užtikrinti kalinamųjų priežiūrą, pagal kompetencijas suteikti reikalingą pagalbą ir paslaugas. Tad šio tyrimo tikslas – nustatyti, kaip sąlytis su savižudišku kalinčių asmenų elgesiu siejasi su darbuotojų psichikos sveikatos rodikliais.

Metodai: Tyrime dalyvavo 181 įkalinimo įstaigų darbuotojai, turintys tiesioginį kontaktą su kalinamaisiais: 62 (34,3%) iš jų vyrai, 115 (63,5%) moterys, amžiaus vidurkis 41,46 (SD=10,16). Buvo taikytas patogiosios imties metodas. 98 (54,1%) darbuotojai nurodė, per praėjusius metus susidūrę su kalinamojo savižudybe, 113 (62,4%) su bandymu nusižudyti, 156 (86,2%) – save žalojančiu elgesiu, 73 (40,3%) – kalbėjimu apie norą nusižudyti. Buvo vertinama psichologinė gerovė, stresas, nerimas, depresiškumas, potrauminio streso sutrikimo simptomai ir kt.

Rezultatai: Pritaikius nepriklausomų imčių Stjudento T testą, buvo rasta, kad darbuotojų, turėjusių sąlytį su savižudišku elgesiu, depresiškumo, nerimo, streso, suicidiškumo, potrauminio streso sutrikimo invazijos bei vengimo simptomų įverčiai buvo aukštesni. Kaip labiausiai paveikusių įvykių 26,4 proc. darbuotojų nurodė save žalojančią elgesį, 16 proc. savižudybę, 7,4 proc. bandymą nusižudyti, 50,2 proc. su tokiu įvykiu nesusidūrė. Prognostiniai modeliai parodė, kad tokie kintamieji, kaip lytis, amžius, darbo stažas bei potrauminio streso sutrikimo simptomai po sąlyčio su savižudišku elgesiu, gali paaiškinti iki 22 procentų psichikos sveikatos rodiklių sklaidos.

Išvados: Kalėjimų darbuotojų, patyrusių sąlytį su savižudišku kalinamųjų elgesiu, psichikos sveikatos rodikliai žemesni nei sąlyčio nepatyrusių. Sąsajų tarp sąlyčio su savižudišku kalinamųjų elgesiu bei psichikos sveikatos rodiklių supratimas yra reikšmingas, kuriant intervencijas psichologiniam darbuotojų atsparumui bei postvencijas, siekiant sumažinti patiriamus neigiamus padarinius psichikos sveikatai.

Pranešimas parengtas naudojantis tyrimo „Sąlytį su suicidiniu elgesiu kalėjimuose išgyvenusių darbuotojų bei bausmę atliekančių asmenų patirtis ir psichikos sveikata“ dalimi duomenų. Tyrimą finansuoja Lietuvos mokslo taryba (projekto Nr. P-MIP-24-240).

Darbo vadovas: doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Raktiniai žodžiai: Sąlytis su suicidiniu elgesiu, kalėjimų darbuotojai, psichikos sveikata.

DEVYNIŲ SAVAIČIŲ IŠŠŪKIS STUDIJŲ KARO AKADEMIJOJE PRADŽIOJE: KARIŪNŲ PSICHOLOGINIŲ SAVYBIŲ DINAMIKA

Rytis Liubinas

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Karinėje aplinkoje karių veiklos efektyvumą lemia ne tik fizinis pasirengimas, bet ir psichologinės savybės. Konstruktai kaip proaktyvumas, psichologinis atsparumas, saviveiksmingumas ir atkaklumas laikomi svarbiais veiksniais, padedančiais kariams prisitaikyti prie sudėtingų, neapibrėžtų ir stresinių situacijų (Bandura, 1977; Duckworth et al.,

2007). Bazinis karinis rengimas yra vienas intensyviausių kariūnų profesinio ugdymo etapų, kurio metu naujai įstoję kariūnai susipažįsta su karine struktūra, mokosi veikti komandoje ir įgyja pagrindinius karinius įgūdžius. Nors šių psichologinių savybių svarba karinėse organizacijose pripažįstama, jų pokyčiai bazinio rengimo metu tyrinėjami ribotai. Tyrimo tikslas – įvertinti kariūnų psichologinių savybių (proaktyvumo, psichologinio atsparumo, saviveiksmingumo ir atkaklumo) dinamiką bazinio karinio rengimo metu.

Metodika. Dviejų etapų longitudiniame tyrime dalyvavo 165 Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai (studentai), iš kurių 82 proc. buvo vyrai. Amžius svyravo nuo 18 iki 27 m. Psichologinės charakteristikos matuotos standartizuotomis proaktyvumo (Bateman & Crant, 1993), psichologinio atsparumo (Connor & Davidson, 2003), saviveiksmingumo (Buch, Säfvenbom & Boe, 2015) ir atkaklumo (Duckworth & Quinn, 2009). Analizuojant duomenis vertinti psichologinių savybių pokyčiai tarp dviejų tyrimo etapų bei jų tarpusavio ryšiai.

Rezultatai. Rezultatai parodė, kad po bazinio karinio rengimo statistiškai reikšmingai padidėjo kariūnų proaktyvumas ($M = 24,06$; $SD = 3,23$ prieš kursą ir $M = 24,46$; $SD = 3,22$ po kurso; $p = 0,041$), psichologinis atsparumas ($M = 41,48$; $SD = 4,63$ prieš kursą ir $M = 42,79$; $SD = 4,40$ po kurso; $p < 0,001$) bei saviveiksmingumas ($M = 29,27$; $SD = 4,05$ prieš kursą ir $M = 29,78$; $SD = 3,56$ po kurso; $p = 0,035$). Atkaklumo rodikliai statistiškai reikšmingai nepakito. Visos tirtos psichologinės savybės yra teigiamai tarpusavyje susijusios; stipriausias ryšys nustatytas tarp saviveiksmingumo ir psichologinio atsparumo ($r = 0,63$; $p < 0,001$).

Išvados. Nors nustatyti psichologinių savybių pokyčiai nėra dideli, jie statistiškai reikšmingi ir gali būti svarbūs kariūnų profesinės raidos kontekste. Karinis rengimas bei veikimas komandoje gali sudaryti sąlygas stiprėti proaktyvumui, saviveiksmingumui ir psichologiniam atsparumui. Tyrimo išvados gali būti naudingos tobulinant kariūnų rengimo programas ir planuojant psichologinių kompetencijų ugdymą karinėse organizacijose.

Darbo vadovė: Prof. Irena Žukauskaitė

Raktiniai žodžiai: Kariūnai, proaktyvumas, psichologinis atsparumas, saviveiksmingumas.

ASMENYBĖS FUNKCIONAVIMO LYGIŲ KLAUSIMYNO 12–18 TRUMPOJI VERSIJA (LOPF-Q 12–18 SHORT) LIETUVIŲ KALBA: PSICHOMETRINĖS SAVYBĖS PAAUGLIŲ IMTYJE

Bernardas Liukaitis¹, Aurėja Žilionytė², dr. Kirstin Goth³, prof. dr. Rasa Barkauskienė¹

¹*Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas, Raidos
psichopatologijos tyrimų centras*

²*VšĮ Karoliniškių poliklinika*

³*Sarlando universiteto klinikos, Vaikų ir paauglių psichiatrijos skyrius*

Išvadas. Naujoji asmenybės sutrikimo dimensinė samprata nurodo asmenybės funkcionavimo lygį (AFL) kaip vientisą, tačiau ir daugialypį konstrukta, apimantį tapatumo, apsisprendimo, empatijos ir artimumo sritis (Sharp & Wall, 2021). Siekiant veiksmingai aptikti asmenybės disfunkciją, svarbu parengti patikimus ir validžius instrumentus. Šiame tyrime tikrintos LoPF-Q 12–18 Short klausimyno lietuvių kalba psichometrinės savybės.

Metodika. Tyrime dalyvavo 456 paaugliai (11–18 metų), kurie sudarė populiacijos ($n = 370$; $M = 14,58$; $SD = 1,56$; 64,86% mergaičių) ir psichikos sveikatos paslaugas gaunančią klinikinę ($n = 86$; $M = 15,05$; $SD = 1,36$; 81,40% mergaičių) grupes. Analizuoti penki teoriškai pagrįsti struktūriniai modeliai (CFA) pagal Schermelleh-Engel ir kitų (2003), Rodriguez ir kitų (2016) bei Satorra ir Bentler (2001) kriterijus. Konvergentinis validumas įvertintas